

ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΑΝΑΓΚΩΝ ΣΕ ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ 2017 - 2027

Η μετάβαση σε ένα αειφόρο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης που χρησιμοποιεί αποδοτικά τους πόρους και βασίζεται στη γνώση και την καινοτομία αποτελεί μια από τις κύριες στρατηγικές επιδιώξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτή εκφράζεται μέσα από την στρατηγική «Ευρώπη 2020». **Βασική προϋπόθεση** για την επίτευξη των στόχων της αποτελεί η **ύπαρξη κατάλληλα καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού**, το οποίο θα διαθέτει τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες.

Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου (ΑνΑΔ), αντιλαμβανόμενη τη σπουδαιότητα και το εύρος των **αλλαγών που θα επιφέρει στην αγορά εργασίας η μετάβαση στην πράσινη οικονομία**, εκπόνησε τη συγκεκριμένη μελέτη¹.

A. Σκοπός της μελέτης

Ο βασικός σκοπός της μελέτης είναι η ολοκληρωμένη εξέταση και ανάλυση της **πράσινης οικονομίας και των πράσινων επαγγελμάτων**, ο προσδιορισμός της πράσινης οικονομίας της Κύπρου και ο **εντοπισμός των αναγκών σε πράσινες δεξιότητες** στην κυπριακή οικονομία για τη **δεκαετία 2017-2027**.

B. Έκταση της μελέτης

Στη μελέτη παρέχονται **προβλέψεις** για την **απασχόληση** και τις **ανάγκες** που θα υπάρξουν σε **τομείς οικονομικής δραστηριότητας** και σε **επαγγέλματα** με συμμετοχή στην πράσινη οικονομία για την περίοδο **2017-2027**. Πρόσθετα, παρουσιάζονται οι απαιτούμενες **πράσινες δεξιότητες** αναφορικά με επαγγέλματα της πράσινης οικονομίας της Κύπρου.

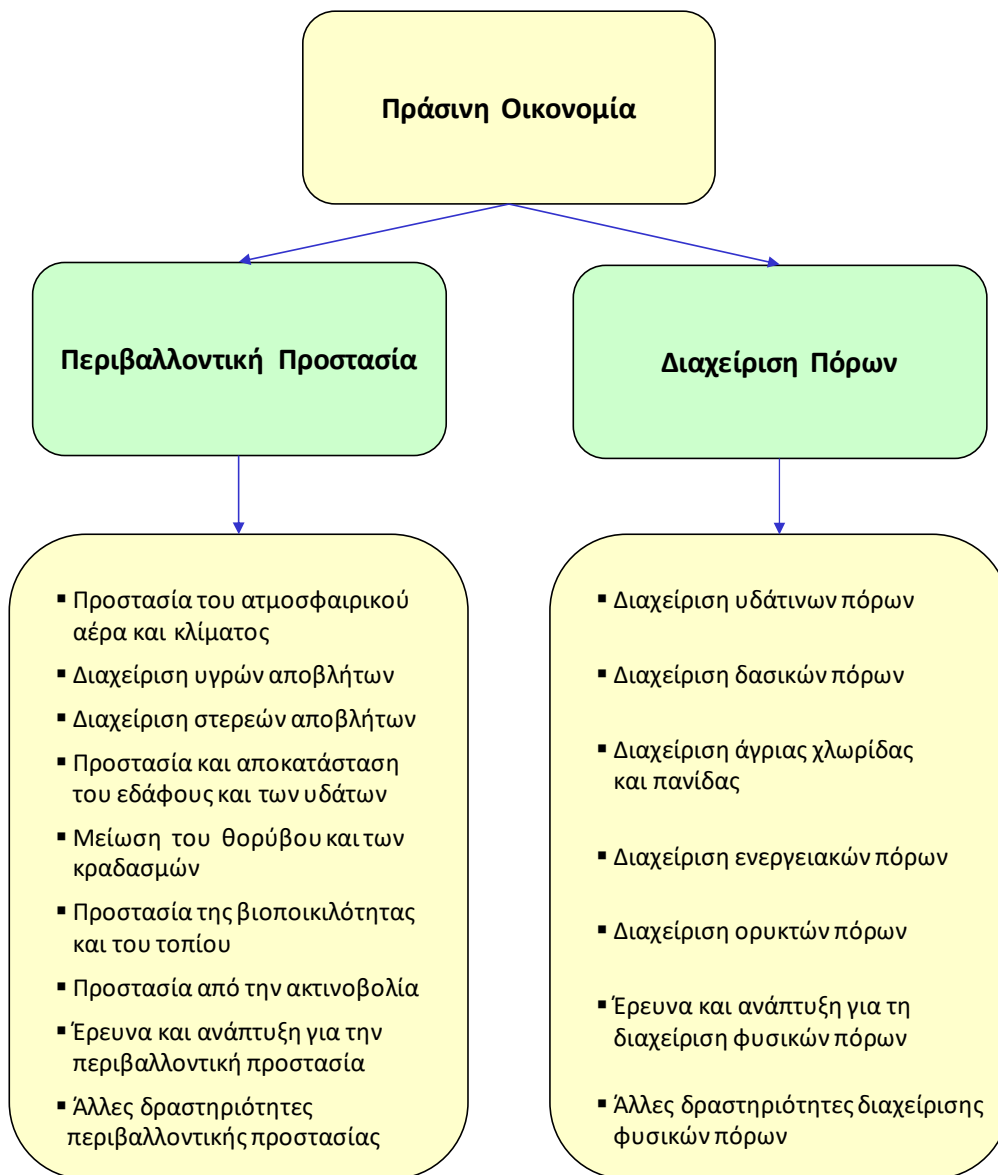
Γ. Πράσινη οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Σύμφωνα με τον **ορισμό** της Eurostat (Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία):

Πράσινη οικονομία είναι όλες οι **δραστηριότητες που παράγουν αγαθά και υπηρεσίες** για τη μέτρηση, πρόληψη, περιορισμό, ελαχιστοποίηση και διόρθωση της περιβαλλοντικής ζημιάς στο νερό, αέρα και έδαφος, καθώς και τα προβλήματα σχετικά με απόβλητα, θόρυβο και οικοσυστήματα. Έτσι η **πράσινη οικονομία περιλαμβάνει τεχνολογίες, αγαθά και υπηρεσίες που μειώνουν τον περιβαλλοντικό κίνδυνο και ελαχιστοποιούν τη ρύπανση και τις ανάγκες σε φυσικούς πόρους**.

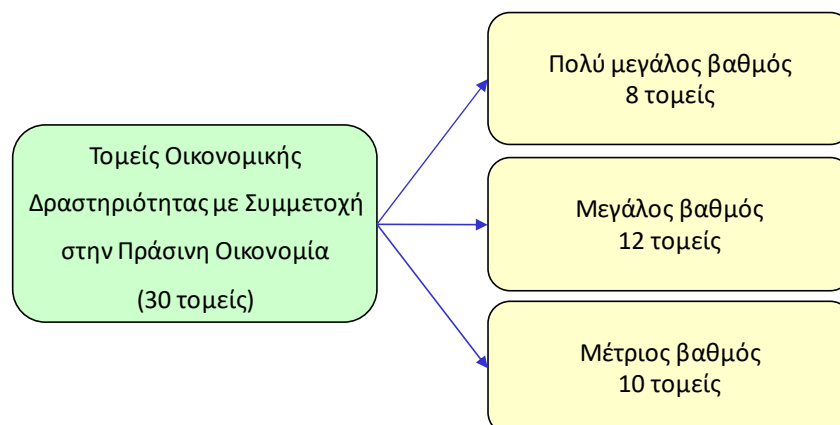
Οι δραστηριότητες της πράσινης οικονομίας εμπίπτουν σε 2 ομάδες: τις δραστηριότητες περιβαλλοντικής προστασίας και τις δραστηριότητες διαχείρισης πόρων. Οι δραστηριότητες περιβαλλοντικής προστασίας περιλαμβάνουν τεχνολογίες, αγαθά και υπηρεσίες που σχετίζονται ειδικά με την προστασία του περιβάλλοντος από τις επιβλαβείς επιπτώσεις των κοινωνικοοικονομικών δραστηριοτήτων, με την πρόληψη/μείωση των φαινομένων ρύπανσης ή την επαναφορά και διόρθωση της περιβαλλοντικής ζημιάς όπου αυτή συμβεί. Οι δραστηριότητες διαχείρισης πόρων περιλαμβάνουν τεχνολογίες, αγαθά και υπηρεσίες για τη μείωση των αναγκών χρήσης μη ανανεώσιμων πόρων.

¹ Η μελέτη αυτή επικαιροποιεί τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν στη μελέτη της ΑνΑΔ με τίτλο «Εντοπισμός Αναγκών σε Πράσινες Δεξιότητες στην Κυπριακή Οικονομία 2010-2013» που ολοκληρώθηκε το 2010.



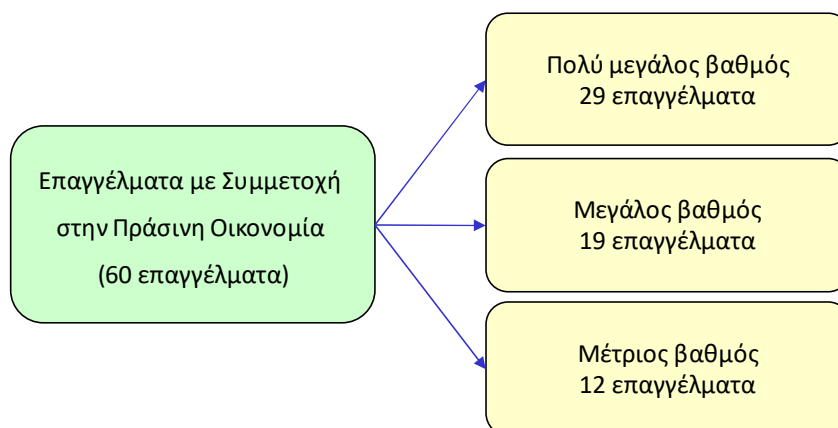
Δ. Πράσινη οικονομία στην Κύπρο και προβλέψεις αναγκών απασχόλησης

Η πράσινη οικονομία της Κύπρου αποτελείται από **30 τομείς οικονομικής δραστηριότητας** και **60 επαγγέλματα** από **όλο το φάσμα δραστηριοτήτων της κυπριακής οικονομίας** που έχουν ταξινομηθεί σε τρεις κατηγορίες ανάλογα με τον βαθμό συμμετοχής τους: Πολύ μεγάλο βαθμό, μεγάλο βαθμό και μέτριο βαθμό.



Τομείς οικονομικής δραστηριότητας με πολύ μεγάλο βαθμό συμμετοχής στην πράσινη οικονομία

- Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου
- Συλλογή, επεξεργασία και παροχή νερού
- Επεξεργασία λυμάτων
- Συλλογή, επεξεργασία και διάθεση αποβλήτων
- Δραστηριότητες εξυγίανσης και άλλες υπηρεσίες διαχείρισης αποβλήτων
- Έργα πολιτικού μηχανικού
- Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες
- Δραστηριότητες αρχιτεκτόνων και μηχανικών



Επαγγέλματα με πολύ μεγάλο βαθμό συμμετοχής στην πράσινη οικονομία

Πτυχιούχοι

- | | |
|---------------------------|--|
| ➤ Μετεωρολόγοι | ➤ Μηχανικοί ορυχείων και μετάλλων |
| ➤ Χημικοί | ➤ Ηλεκτρολόγοι μηχανικοί |
| ➤ Γεωλόγοι και γεωφυσικοί | ➤ Ηλεκτρονικοί μηχανικοί |
| ➤ Μηχανικοί παραγωγής | ➤ Αρχιτέκτονες |
| ➤ Πολιτικοί μηχανικοί | ➤ Σχεδιαστές |
| ➤ Μηχανικοί περιβάλλοντος | ➤ Πολεοδόμοι και συγκοινωνιολόγοι |
| ➤ Μηχανολόγοι μηχανικοί | ➤ Ειδικοί περιβαλλοντικής και επαγγελματικής υγείας και υγιεινής |
| ➤ Χημικοί μηχανικοί | |

Τεχνικοί βοηθοί

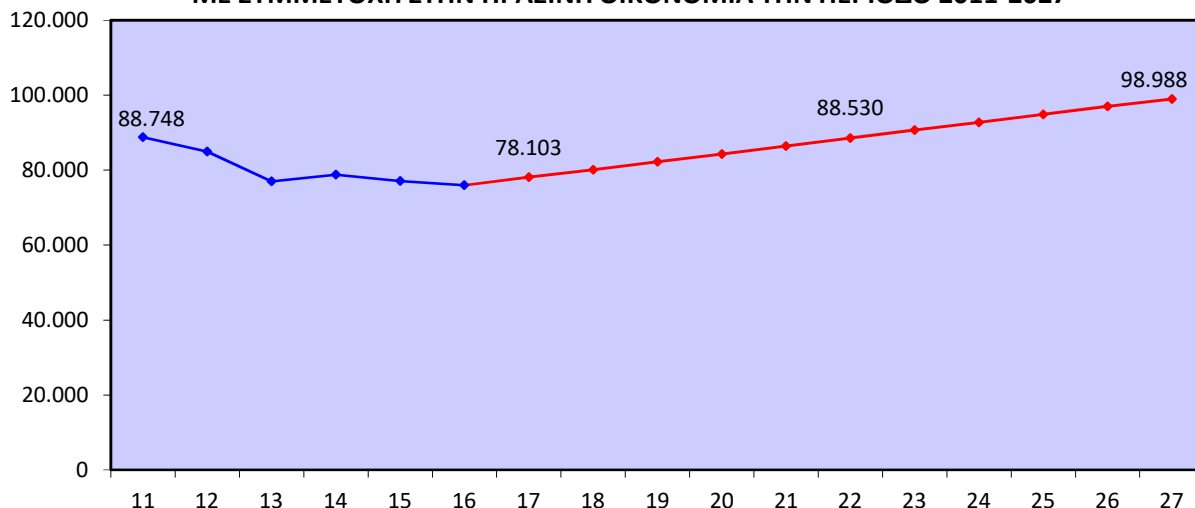
- | | |
|---|--|
| ➤ Τεχνικοί βοηθοί χημείας και φυσικών επιστημών | ➤ Τεχνικοί βοηθοί χημικών μηχανικών |
| ➤ Τεχνικοί βοηθοί πολιτικών μηχανικών | ➤ Χειριστές μηχανημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας |
| ➤ Τεχνικοί βοηθοί ηλεκτρολόγων μηχανικών | ➤ Χειριστές μηχανημάτων αποτέφρωσης και επεξεργασίας νερού |
| ➤ Τεχνικοί βοηθοί ηλεκτρονικών μηχανικών | ➤ Ελεγκτές μηχανημάτων χημικής επεξεργασίας |
| ➤ Τεχνικοί βοηθοί μηχανολόγων μηχανικών | |

Τεχνίτες

- | | |
|--|--|
| ➤ Τεχνίτες μονώσεων | ➤ Μηχανικοί κλιματιστικών και ψυκτικών εγκαταστάσεων |
| ➤ Τεχνίτες τζαμιών | ➤ Ηλεκτρολόγοι κτηρίων |
| ➤ Υδραυλικοί και εγκαταστάτες σωληνώσεων | |

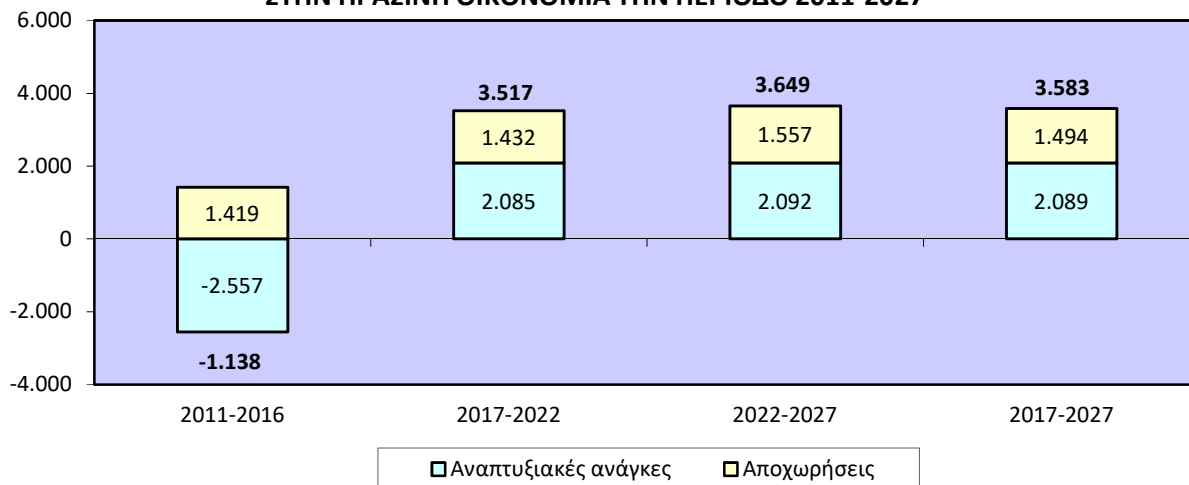
Η συνολική απασχόληση στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας με συμμετοχή στην πράσινη οικονομία της Κύπρου την περίοδο **2017-2027** προβλέπεται ότι θα εμφανίσει **αυξητική τάση**. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα το 2027, να φτάσει στις 98.988 άτομα ή **πάνω από ένας στους πέντε απασχολούμενους** να εργάζεται σε τομείς με συμμετοχή στην πράσινη οικονομία.

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΣΙΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2011-2027



Η **ετήσια συνολική ζήτηση** εκτιμάται στις **3.583 άτομα** ή **4,1%** και αποτελεί το **22,7%** των **συνολικών αναγκών της κυπριακής οικονομίας**.

ΜΕΣΕΣ ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΣΙΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2011-2027



Ο **μεγαλύτερος με αισθητή διαφορά αριθμός απασχολούμενων** στους πράσινους τομείς θα εργοδοτείται στον τομέα των **Επαγγελματικών, επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων** με τον αριθμό τους να παρουσιάζει **μεγάλη αύξηση**. **Πάνω από ένας στους τρεις απασχολούμενους** της πράσινης οικονομίας θα εργοδοτείται στον τομέα αυτό, παρουσιάζοντας επίσης και τις **μεγαλύτερες με διαφορά ετήσιες συνολικές ανάγκες απασχόλησης** με 1.476 άτομα ή 5,2% κατά την περίοδο 2017-2027.

Δεύτερος σε μέγεθος πράσινος τομέας, παρουσιάζοντας επίσης **αυξητική τάση**, είναι οι **Κατασκευές**. Ο τομέας ανακάμπτει σταδιακά με αποτέλεσμα **ένας στους πέντε απασχολούμενους** της πράσινης

οικονομίας να εργοδοτείται στον τομέα αυτό ενώ οι **ετήσιες συνολικές ανάγκες απασχόλησης** του θα ανέλθουν στα 649 άτομα ή 3,5%.

Όσο αφορά τα επαγγέλματα με συμμετοχή στην πράσινη οικονομία, ο **μεγαλύτερος όγκος των απασχολουμένων** εντοπίζεται στην **επαγγελματική κατηγορία των Τεχνιτών**. Ειδικότερα, ο αριθμός τους από **20.636 άτομα το 2017** θα ανέλθει στις **24.643 άτομα το 2027** (33,7% του συνόλου) με **άνοδο 19,4%**.

Εξίσου **σημαντική** είναι επίσης η απασχόληση στην **επαγγελματική κατηγορία των Πτυχιούχων** όπου το **2017** ο αριθμός των απασχολουμένων θα φτάσει στις **16.957 άτομα** και το **2027** στις **21.661 άτομα** (29,6% του συνόλου) παρουσιάζοντας τη **μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση της περιόδου 2017-2027 (27,7%)**.

E. Εντοπισμός αναγκών σε πράσινες δεξιότητες στην Κύπρο

Ο **εφοδιασμός του ανθρώπινου δυναμικού** που απασχολείται σε **πράσινα επαγγέλματα** με τις **απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες** αποτελεί **βασική προϋπόθεση** για την επίτευξη του στόχου της **μετάβασης σε μια πράσινη οικονομία**. Σημαντικό είναι επίσης το ανθρώπινο δυναμικό να **αναβαθμίζεται και να εμπλουτίζεται σε συνεχή βάση** τόσο τις **βασικές** όσο και τις **εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες** του επαγγέλματος που εξασκεί.

Προς αυτή την κατεύθυνση, εντοπίστηκαν οι **κύριες θεματικές κατηγορίες γνώσεων και δεξιοτήτων** σε επαγγέλματα με συμμετοχή στην πράσινη οικονομία που μπορούν να αξιοποιηθούν στον σχεδιασμό εξειδικευμένων δραστηριοτήτων κατάρτισης.

Αρκετές από τις πράσινες δεξιότητες που εντοπίστηκαν αποτελούν **νέες δεξιότητες** που σχετίζονται με την απόκτηση γνώσεων για τις **νέες πράσινες τεχνολογίες**, την **περιβαλλοντική νομοθεσία** και τα **περιβαλλοντικά ζητήματα** και για τις οποίες απαιτείται κυρίως **ψηλός βαθμός εξειδίκευσης**. Όμως, οι **περισσότερες από τις πράσινες δεξιότητες** είναι **προσαρμοσμένες υφιστάμενες δεξιότητες**, οι οποίες θεωρούνται ιδιαίτερα σημαντικές για την ανάπτυξη της πράσινης οικονομίας όπως η διαχείριση έργων, ο στρατηγικός σχεδιασμός, η επιχειρηματικότητα, η βελτιστοποίηση διαδικασιών, η διαχείριση προσωπικού και η διαχείριση ποιότητας.

ΣΤ. Εισηγήσεις

Η μελέτη καταλήγει σε συγκεκριμένες εισηγήσεις που **αποσκοπούν στην έγκαιρη και προγραμματισμένη αντιμετώπιση της μελλοντικής κατάστασης στην αγορά εργασίας από τη μετάβαση στην πράσινη οικονομία**. Οι εισηγήσεις αφορούν τις πιο κάτω στρατηγικές:

- ❖ Απασχόληση και ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων.
- ❖ Εκπαίδευση.
- ❖ Κατάρτιση.

Απαραίτητα συστατικά στοιχεία για την εφαρμογή και αποτελεσματικότητα των προτάσεων αποτελούν η **συνέργεια και συμπληρωματικότητα των πολιτικών**: περιβαλλοντικών, οικονομικών, κοινωνικών, εκπαίδευσης και απασχόλησης. Για τον λόγο αυτό, είναι επιβεβλημένος ο **συντονισμός ανάμεσα στους φορείς** οι οποίοι έχουν την ευθύνη για τη διαμόρφωση και εφαρμογή των στρατηγικών αυτών ώστε οι παρεμβάσεις να έχουν τη **μέγιστη αποτελεσματικότητα και το λιγότερο δυνατό κόστος σε οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους**.